

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“...มีอุปสรรคและสิ่งเข้าวนต่าง ๆ มากมายขัดขวางรบกวนให้เสียการอยู่ตลอดเวลา กว่า จะสำเร็จเป็นบัณฑิตได้ แต่ละคนต้องระมัดระวังตั้งตัวตั้งใจให้เที่ยงตรงและมั่นคง...ในการครองชีวิตและการประกอบอาชีพการงานต่อไปนั้นย่อมมีสิ่งกีดขวางความสำเร็จมากมายนัก มากกว่าในการเรียนหลายเท่าแต่ละคนต้องอาศัยความจริงใจ และความตั้งใจ ต้องใช้ความรู้ ความคิด สติปัญญา ความเข้มแข็ง อดทน พร้อมทั้งความสามารถในตัวเองทุกอย่างเป็นพื้นฐาน และเครื่องประกอบส่งเสริมการปฏิบัติตัวปฏิบัติตนอย่างเข้มงวดที่สุด...” (ตำราฯ เลขานุการ, 2530, น.512) พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ซึ่งพระราชทานแก่บัณฑิต มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ได้ทรงเน้นให้เห็นว่าอุปสรรคของชีวิตว่าเป็นเรื่องที่มีอยู่ตลอดเวลา แต่เราจะสามารถชนะอุปสรรคเหล่านั้นได้หากเรามีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค นั้นคือ มีสติปัญญา มีความเข้มแข็งอดทน ไม่ย่อท้อและมุ่งมั่น ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ตรงกับมิติ ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคซึ่ง สตอล (Stoltz) ได้อธิบายไว้ว่า มิติในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคมี 4 ด้าน คือ ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นอุปสรรค ไปได้โดยเชื่อว่าสิ่งต่างๆทั้งดีและไม่ดีย่อมเกิดขึ้นได้ และความสามารถที่จะไม่ปล่อยตนเองให้จมกับความผิดพลาด และกล้าเผชิญหน้ากับสถานการณ์อันเป็นปัญหา กล่าวคือการมีสตินั่นเอง อีกด้านหนึ่งคือ ความสามารถในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและอุปสรรค นำ

ประสบการณ์และบทเรียนมาแก้ปัญหา และมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน กล่าวคือการ รู้จักใช้ปัญญา และด้านที่ 4 คือความอดทน มุ่งมั่นในการแก้ปัญหาโดยไม่ย่อท้อโดยมี ความหวังว่าปัญหาจะผ่านพ้นไป กล่าวคือ การมีความอดทนและเพียรพยายามนั่นเอง (Stoltz, 1997, น. 106-125) ดังนั้น มิติในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำ ให้คนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ พร้อมจะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกยุคโลกาภิวัตน์

เยาวชนเป็นผู้มีความสำคัญยิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นสมาชิกของสังคมที่ผู้ใหญ่ต้องเอา ใจใส่ ดูแลแล้ว เยาวชนยังเป็นผู้กำหนดอนาคตชาติ หากเยาวชนขาดทักษะในการเผชิญปัญหา

และอุปสรรค สังคมในอนาคตก็จะเป็นสังคมที่ขาดคุณภาวะและจะเป็นเหตุปัจจัยให้เกิดปัญหาที่ซับซ้อนตามมาอีกมากมาย โดยเฉพาะปัญหาเยาวชนในสังคมปัจจุบัน ดัง สะท้อนอยู่ในพระราชดำรัสใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2547 ที่เกี่ยวกับเยาวชนว่า นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยไม่ได้ให้ความสนใจการเรียน แต่สนใจเข้าคิสโก้เชค สูบบุหรี่ เสพยาเสพติด (ข่าวปฏิรูปการศึกษา, 2549)

นอกจากนี้ สังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้วิถีชีวิตของคนเปลี่ยนแปลงไป ต้องดิ้นรนต่อสู้และแข่งขัน มีความกดดันและมีความเครียดสูง ในขณะที่ความรู้สึกโดดเดี่ยวมีมากขึ้น ทำให้เยาวชนต้องเผชิญปัญหาหอบด้าน ซึ่งนำไปสู่ความล้มเหลวของชีวิต

จากผลการสำรวจปัญหาเยาวชนของหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ซึ่งเก็บข้อมูลสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนปี 2547-2548 จากเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา 2,000 คน ต่อจังหวัด ทั่วประเทศ สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ซึ่งสำรวจพฤติกรรมการใช้เวลาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาของเยาวชนใกล้เคียงกัน ได้แก่ การพยายามฆ่าตัวตาย การติดเชื้อ HIV การหนีเรียน การเที่ยวกลางคืน การติดเกม การเล่นพนันฟุตบอล การใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการพูดโทรศัพท์มือถือ และเล่นอินเทอร์เน็ต ใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยเพียงวันละ 16 นาที การใช้บริการเว็บไซต์ที่มีเรื่องทางเพศหรือเป็นภาพโป๊ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2549) นอกจากนี้ ในการสำรวจ สุขภาวะของประชาชนในจังหวัด 4 ภาคของประเทศ ไทย คือ กรุงเทพมหานคร, น่าน สระแก้ว, อำนาจเจริญ และยะลา รวมประชากรที่สำรวจ 13,803 คน ใน 3,919 ครอบครัว ผลการสำรวจในภาพรวมพบว่า ระดับสติปัญญา (IQ) ในเด็กนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่ง ยังอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน นอกจากนี้ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มีแนวโน้มว่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความพอใจในชีวิต และความสุขสงบทางใจ (อรอนงค์ ทองศิลป์, 2549)

ในการประเมินคุณภาพโรงเรียนโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้วิเคราะห์และประเมินคุณภาพการศึกษากายนอกรอบแรกของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน 630,010 แห่งพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรต่ำ ขาดการคิดอย่างเป็นระเบียบ ขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดนิสัยการใฝ่เรียนใฝ่รู้ การสอนเสริมไม่

มีประสิทธิภาพ แม้บางโรงเรียนนักเรียนมีแนวโน้มจะมีความสุขดี แต่กลับไม่เป็นเด็กเก่งเท่าที่ควร (ส.ส.ส., 2549.)

กล่าวได้ว่า เยาวชนในปัจจุบันมีปัญหาและซับซ้อน ทั้งด้านการเรียนและความประพฤติ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านี้ส่งผลทั้งต่อตนเองและสังคม โดยเฉพาะหากเยาวชนไม่มีแนวทางหรือไม่ได้รับการฝึกวิธีการเผชิญหรือการฝ่าฟันอุปสรรค ปัญหาที่จะพัฒนามากขึ้นและนำไปสู่ความล้มเหลวในชีวิตทั้งด้านการเรียนและการงาน ซึ่งหากเกิดกับเยาวชนจำนวนมากก็ย่อมหมายถึงความล้มเหลวของสังคมในอนาคต

ในปี พ.ศ. 2542 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ศึกษาศักยภาพของเด็กไทยจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีพ.ศ. 2541 จำนวน 23,477 คน โดยศึกษาทักษะสำคัญที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคมโลกาภิวัตน์ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ในอนาคต ทักษะการทำงาน และทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม พบว่า เด็กมีทักษะในเรื่องการเรียนรู้อนาคต ได้แก่ เรื่องการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ แต่ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค คือ ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่ การควบคุมตนเองได้ การมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม มากกว่าทักษะด้านอื่นๆ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมนี้ นักเรียนมีศักยภาพด้านความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง และศักยภาพด้านการควบคุมตนเองน้อยกว่าศักยภาพด้านอื่นซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาศักยภาพของเด็กในระยะที่ 1 ในปี 2540 (กรมวิชาการ, 2540, น. 26)

จากผลการศึกษาเหล่านี้ อาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า การขาดความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง และการควบคุมตนเอง อาจเป็นผลให้ศักยภาพด้านการเรียนรู้ต่ำ ดังนั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรมีการพัฒนาศักยภาพในเรื่องการควบคุมตนเอง ความมีวินัยในตนเอง และความรับผิดชอบต่อให้มากขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทักษะในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค นั่นเอง

การบ่มเพาะแนวคิดในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคในเยาวชน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ สุมน อมรวิวัฒน์ กล่าวว่า เด็กวัยนี้ต้องได้รับ “การสร้างความพร้อม” อีกครั้งหนึ่ง “ความพร้อม” ของเด็กวัยรุ่น หมายถึง ทักษะชีวิต และภูมิคุ้มกันที่ช่วยให้เขาแข็งแกร่งพอทั้งทาง

กาย ความรู้ ความคิด อารมณ์ และความสามารถเผชิญสถานการณ์ที่แปลกใหม่และจำใจได้ อย่างฉลาด ถูกทำนองคลองธรรม (สุมน อมรวิวัฒน์, 2546) และการปลูกฝังความต้านทานต่อ อุปสรรคปัญหา หรือมีสภาวะจิตพร้อมที่จะเผชิญและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจะต้องเริ่มจากการ สร้างเป้าหมายในชีวิต (จิตรา คุญทิเมธา, 2549) เมื่อมีเป้าหมายในแต่ละช่วงของชีวิตแล้ว จะต้องพยายาม มุ่งมั่นลงมือทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผลสำเร็จ จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ รับรู้คุณค่าของตนเอง ไม่ย่อท้อ และมีกำลังใจในทำสิ่งต่างๆ ต่อไป แต่เนื่องจากส่วนใหญ่ วัยรุ่นใช้ชีวิตประจำวันอยู่ที่โรงเรียนมากกว่าที่บ้าน และมีหน้าที่หลักคือการเรียน ดังนั้น ความสำเร็จทางการศึกษาคือ ก้าวแรกของความสำเร็จที่จะก่อให้เกิดกำลังใจ และมุ่งมั่น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในด้านอื่นๆ เพราะผลการเรียนเฉลี่ยในระดับดีเยี่ยมเป็นสิ่งสะท้อน ให้เห็นถึงความเป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับ ตลอดจนแสดงนัยว่าเป็นผู้มีความ สนใจขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่ต่อการเรียนทุกรายวิชาที่เรียน (กรมวิชาการ, 2549)

อย่างไรก็ตาม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะในจังหวัด สมุทรปราการ ก่อนข้างต่ำ จากข้อมูลทางสถิติ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ กระทรวงศึกษาธิการ แยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ สรุปเป็นภาพรวมของจังหวัด ปีการศึกษา 2546 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีคะแนนเฉลี่ย (GPAX) 2.33 และในปีการศึกษา 2547 มีคะแนนเฉลี่ย 2.31 ซึ่งลดลง และเมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ย ของเด็กในจังหวัดใกล้เคียง เช่น กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการอยู่เป็น อันดับสุดท้าย (กรมวิชาการ, 2549)

โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง อำเภอเมือง สมุทรปราการ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการเขต 1 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียน 2,160 คน ในพื้นที่ 4 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตชุมชนหนาแน่น และเป็นย่านอุตสาหกรรม มีการโยกย้ายถิ่นของผู้ปกครองสูง จากข้อมูลของกรมวิชาการ พบว่า โรงเรียนมัธยมด่านสำโรงมีผลการเรียนเฉลี่ย (GPAX) ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2547 ต่ำกว่าโรงเรียนอื่นในเขตเดียวกัน คือ 1.77 คิดเป็นร้อยละ 44.25 เท่านั้น (กรมวิชาการ, 2549) จากข้อมูลทางสถิติทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า นักเรียนของโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนไม่ดีนัก จากการสัมภาษณ์ครูฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนมีนักเรียนที่มี ปัญหาในด้านเรียน และปัญหาครอบครัวเป็นจำนวนมาก นักเรียนมีปัญหาครอบครัวแตกแยก

หรือบิดา มารดาแยกกันอยู่ และไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดามารดา นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีผลการเรียนต่ำ มักมีพฤติกรรมหนีเรียน ดิเคอมคอมพิวเตอร์ ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ขาดแรงจูงใจในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ แก้ปัญหาไม่เป็น และไม่มีควมรับผิดชอบในการเรียน (วิชา ภาษาอังกฤษ)

จากการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จำนวน 10 คนพบว่า นักเรียนทั้งหมดไม่มีความพึงพอใจในผลการเรียนของตนเอง ต้องการให้ผลการเรียนเพิ่มขึ้น และนักเรียนคิดว่าอุปสรรคในการเรียนส่วนใหญ่มาจากตนเอง เช่น เกียจคร้าน สาเหตุอื่นๆ เช่น วิชาที่เรียนยิ่งเรียนยิ่งยากจึงไม่อยากจะเรียน ไม่อยากทำการบ้านเพราะการบ้านยาก ทำงานไม่ทันเพราะงานเยอะ เรียนเพราะลูกบังคับ ไม่เข้าใจในเนื้อหาที่อาจารย์มอบหมายให้ไปศึกษาด้วยตัวเอง ซึ่งอุปสรรคปัญหาเหล่านี้ นักเรียนมักใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยการ ไม่เข้าเรียน ไม่ทำการบ้าน ไม่ทำงานส่งอาจารย์ นั่งเรียนไปเรื่อยๆ โดยไม่ฟังอาจารย์ ปลอบยให้ปัญหาต่างๆ ผ่านไปเอง หรือพูดคุย ระบายกับเพื่อน ในด้านการวางแผนเป้าหมายหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชัดเจนในความต้องการของตนเอง คือ รู้ว่าตนเองอยากศึกษาต่อที่สถาบันการศึกษาใด แต่ไม่ทราบว่าจะเพราะอะไรจึงอยากเรียนที่นั่น และบอกไม่ได้ว่าอยากเรียนคณะอะไร หรือรู้ว่าอยากเรียนอะไรแต่ไม่มีเป้าหมายว่าจะเรียนที่ไหน รองลงมาคือ เชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถ เช่น อยากศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเปิดเพราะเชื่อว่าตนเองคงสอบเข้าที่อื่นไม่ได้ และสุดท้ายคือ ไม่รู้เป้าหมายของตนเอง ไม่ทราบว่าจะทำอะไรต่อไป ในด้านการรับรู้ตนเอง นักเรียนส่วนใหญ่รับรู้ตนเองว่าเป็นเด็กไม่ดี ไม่เก่ง เกียจคร้าน และไม่สามารถทำให้การเรียนดีขึ้นกว่าเดิมได้ มีเพียงบางคนเท่านั้นที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถแต่ไม่มีโอกาสได้แสดงความสามารถนั้นออกมา

ผลจากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะขาดความพร้อมในการเผชิญปัญหา และใช้วิธีหนีปัญหาในการแก้ไขปัญหา ไม่มีการวางแผนชีวิต จึงไม่มีแรงผลักดันและไม่มีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง เพราะไม่ทราบว่าจะทำอะไร และเกิดความรู้สึกต่ำต้อย ไร้คุณค่า และแม้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอาจจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น รูปแบบการสอนของอาจารย์ การได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือตัวนักเรียนเอง เพราะหากนักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญปัญหาอุปสรรค วิธีคิด และ

พฤติกรรมจะแตกต่างออกไป พอล สตอลทซ์ ผู้เผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค มีความเชื่อว่าทุกคนสามารถประสบความสำเร็จได้ เพราะความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาและเชาว์อารมณ์ แต่จะต้องมีลักษณะของบุคคลผู้ซึ่งมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้วย (Stoltz, 1997) จากการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยใช้การฝึกอบรมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงานแล้ว พนักงานมีความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (วันเพ็ญ สมภพรุ่งโรจน์, 2547, บทคัดย่อ)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการให้การปรึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กรณีศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง ทั้งนี้เพราะหากสามารถใช้การให้การปรึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่นักเรียนได้ ก็จะสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีสภาพแวดล้อม หรือปัจจัยต่างๆ ใกล้เคียงกัน และจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาทางการเรียนรวมทั้งปัญหาเยาวชนในด้านอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการปรึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง อำเภอเมือง สมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ โดยรวมสูงขึ้นภายหลังการทดลอง
2. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ โดยรวมภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน
3. ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ โดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุม
4. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านการควบคุมสูงขึ้นภายหลังการทดลอง
5. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านการควบคุมภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

6. ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านการควบคุม สูงกว่ากลุ่มควบคุม
7. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงขึ้นภายหลังการทดลอง
8. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านสาเหตุและความรับผิดชอบภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน
9. ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุม
10. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านผลกระทบสูงขึ้นภายหลังการทดลอง
11. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านผลกระทบภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน
12. ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านผลกระทบสูงกว่ากลุ่มควบคุม
13. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านความอดทนสูงขึ้นภายหลังการทดลอง
14. กลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านความอดทนภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน
15. ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีคะแนน AQ ในมิติด้านความอดทนสูงกว่ากลุ่มควบคุม
16. กลุ่มทดลองจะมีคะแนนจากแบบบันทึกพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนสูงขึ้นภายหลังการทดลอง
17. กลุ่มทดลองจะมีคะแนนจากแบบบันทึกพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน
18. ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองจะมีคะแนนจากแบบบันทึกพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม
19. กลุ่มทดลองจะมีคะแนนเฉลี่ยในการเรียนสูงขึ้นภายหลังการทดลอง
20. กลุ่มทดลองจะมีคะแนนเฉลี่ยในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง

นิยามศัพท์เฉพาะ (Definition of Terms)

1. การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลซึ่งมีความต้องการที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่คล้ายคลึงกัน โดยสมาชิกในกลุ่มจะได้สำรวจตนเอง เปิดเผยความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ส่งผลร้ายต่อตนเอง และร่วมกันพิจารณาทางเลือกในการปรับเปลี่ยนตนเอง นำไปทดลองปฏิบัติ และรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำใหม่
2. การเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคปัญหา และความสามารถในการที่จะแก้ไขอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผ่านพ้นไป ด้วยความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ
3. ความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนตระหนักถึงหน้าที่ในการเรียนของตนเองและปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วยความมุ่งมั่น เพียรพยายาม ละเอียดรอบคอบ และไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคปัญหาเพื่อให้หน้าที่นั้นบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยแบ่งพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
 1. การเข้าเรียน
 2. การตั้งใจเรียนในชั้นเรียน
 3. การจดบันทึกจากการเรียน
 4. การส่งการบ้าน/งาน
 5. ความใส่ใจต่อการบ้าน/งาน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความสำเร็จ ความสำเร็จ ความสมหวัง ในด้านการเรียนรู้ รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการของแต่ละบุคคลที่ประเมินได้จากการทดสอบ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา นักเรียนที่อาจารย์มีความประสงค์ที่จะให้เข้าร่วมโปรแกรมและมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาแบบกลุ่มในการฝึกพฤติกรรม การเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 และไม่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมได้เรียนรู้แนวคิดและฝึกฝนทักษะการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียน เพื่อความสำเร็จทางการเรียน รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมซึ่งสามารถจะนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นๆ
3. ได้รูปแบบและแนวทางในการจัดโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ ปรับปรุง และพัฒนาโปรแกรมให้เหมาะกับการฝึกพฤติกรรมการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในด้านอื่นๆ ต่อไป